

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą, kuriuo nustatoma daugiametė internetu ir kitomis ryšių technologijomis besinaudojančių vaikų apsaugos Bendrijos programa

COM(2008) 106 galutinis — 2008/0047(COD)

(2008/C 224/13)

Taryba, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 153 straipsniu, 2008 m. balandžio 7 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą, kuriuo nustatoma daugiametė internetu ir kitomis ryšių technologijomis besinaudojančių vaikų apsaugos Bendrijos programa

2008 m. kovo 11 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto biuras pavedė Transporto, energetikos, infrastruktūros ir informacinės visuomenės skyriui organizuoti Komiteto darbą šiuo klausimu.

Kadangi darbas skubus, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas savo 445-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2008 m. gegužės 28–29 d. (2008 m. gegužės 29 d. posėdis), pagrindine pranešėja paskyrė Madi Sharma ir priėmė šią nuomonę vieningai.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) patenkintas Komisijos jau atliktu darbu sprendžiant interneto technologijomis⁽¹⁾ besinaudojančių vaikų apsaugos problemas, visų pirma pažymėdamas, kad visuomenės informuotumas didėja dėl socialinių partnerių vykdomų kampanijų, ypač dėl nevyriausybinių organizacijų kampanijų ir Komisijos kasmet rengiamų „Saugesnio interneto dienų“.

1.2 Siekdamas atkreipti dėmesį į šias problemas EESRK taip pat parengė nemažai savo nuomonių⁽²⁾. Be to, Komitetas rekomenduoja vadovautis tarptautinės partnerystės principu, skatinančiu:

1.2.1 valstybių vyriausybes, teisėsaugos institucijas, specialias telefono linijas („hotlines“), bankininkystės, finansų ir kredito kortelių institucijas, psichologinės pagalbos vaikų išnaudojimo aukoms centrus, vaikų gerovės organizacijas ir interneto sektorių tarptautiniu lygmeniu keistis duomenimis ir telkti idėjas;

1.2.2 sudaryti ES ir (arba) tarptautinę darbo grupę, kuri susitiktų kartą per ketvirtį, kad suinteresuotiems subjektams, įskaitant specialias telefono linijas, teisėsaugos, vyriausybės institucijas ir visų pirma tarptautinį interneto sektorių, būtų lengviau keistis duomenimis, praktine patirtimi ir gerosios praktikos pavyzdžiais;

1.2.3 apibrėžti, koks turėtų būti specialių telefono linijų tarptautinis ir europinis gerosios praktikos kovojant su vaikų seksualinio išnaudojimo turiniu internete modelis ir skatinti tokio modelio naudojimą;

(1) Šiame dokumente „interneto technologijos“ yra technologijos, naudojamos prieigai prie interneto, ir kitos ryšio technologijos. Be to, tam tikrais atvejais, pvz., vaizdo žaidimų, turinys ir paslaugos gali būti naudojami „prisijungus prie interneto“ ir „neprijungus“, tačiau abu atvejai susiję su vaiko saugumu.

(2) „Neteisėtus turinius: internetas“ OL C 61, 2003 3 14 p. 32 ir „Saugesnis interneto naudojimas“ OL C 157, 2005 6 28 p. 136.

1.2.4 peržiūrėti, ar visos veikiančios ir numatomos atidaryti specialios telefono linijos atitinka šiuo metu priimtinos gerosios praktikos principus, ir įvertinti specialių telefono linijų veiklą palyginant ją su naujaisiais gerosios praktikos modeliais;

1.2.5 racionalizuoti programos išteklių ir lėšų paskirstymą, atsižvelgiant į specialių telefono linijų peržiūrą;

1.2.6 specialių telefono linijų dalyvavimą Europos duomenų bazės projekte;

1.2.7 specialių telefono linijų ir kitų atitinkamų organizacijų partnerystę su nacionaliniais domenų vardų registrais, siekiant išregistruoti domenų, kuriuose propaguojamas vaikų seksualinis išnaudojimą arba suteikia prieigą prie tokio turinio, vardus;

1.2.8 suvienyti jėgas didinant informuotumą apie seksualinio viliojimo ir priekabiavimo virtualioje erdvėje⁽³⁾ problemas, prireikus pateikiant gaires teisėsaugos institucijoms ir vaikų labdaros įstaigoms;

1.2.9 numatyti analitikų ir asmenų, kurie peržiūri vaizdus, dirbdami specialių telefono linijų aplinkoje, rėmimo procedūras;

1.2.10 dirbti, siekiant įsitikinti, ar šioje srityje suderintos valstybių narių teisinės sistemos, ir užtikrinti tokių suderinimą;

1.2.11 Komisijos lygmeniu įkurti Tarptautinio bendradarbiavimo biurą, kuris veiktų kaip nepriklausomas vertintojas, koordinuotų tyrimus, peržiūrėtų programos įgyvendinimą ir rekomendacijų vykdymą;

1.2.12 steigti kasmet susirenkančią ekspertų komisiją, tuo siekiant intensyvesnio žinių perdavimo;

(3) Vaikų viliojimas: kai nusikaltėliai susisiečia ir susidraugauja su vaikais, kad galėtų juos seksualiai išnaudoti (angl. grooming); priekabiavimas elektroninėje erdvėje: kai vaikai tampa priekabiavimo interneto aplinkoje aukomis (angl. cyber-bullying).

1.2.13 įkurti jaunimo forumą, kad atliekant tyrimus ir atei-tyje įgyvendinant programą būtų atsižvelgta į vaikų ir jaunimo nuomonę ir patirtį;

1.2.14 aktyvų ir bendradarbiavimu grįstą finansavimo šaltinių, pavyzdžiui, Daphne ir Saugesnio interneto programos, naudojimą;

1.2.15 užmegzti ryšius su atitinkamomis JAV valdžios institucijomis, kad būtų mažiau vaikų seksualinio išnaudojimo turinio prieglobos JAV atvejų ir siekiant užtikrinti aktyvų transatlantinį keitimąsi duomenimis.

1.3 Jeigu dirbsime vadovaudamiesi partnerystės principu, maksimaliai galėsime panaudoti praktinę patirtį, skleisti žinias ir užtikrinti finansavimą. Svarbiausia, taip suinteresuoti subjektai ir socialiniai partneriai galės dalyvauti visos ES veikloje mažinant neteisėto turinio kiekį internete ir apribojant prieigą prie tokio turinio.

2. Bendrosios pastabos dėl Komisijos pasiūlymo

2.1 Internetas ir ryšių technologijos (toliau – „internetu technologijos“) (*) buvo skirtos ir kuriamos kaip ryšio priemonės mokslininkams ir tyrėjams, tačiau dabar daugelyje pasaulio vietų jos naudojamos namuose, mokyklose, biuruose ir viešojo administravimo įstaigose.

2.2 Vaikai aktyviai naudoja interneto technologijas ir ši tendencija vis stiprėja. Tačiau nepaisant interaktyvumo ir dalyvavimo interneto aplinkoje pranašumų, vaikai susiduria ir su tam tikrais pavojais:

- a) nukenčia tiesiogiai kaip seksualinio išnaudojimo aukos, ir tai užfiksuojama nuotraukose, filmuose arba garso rinkmenose, vėliau platinant tai internetu (su vaikų išnaudojimu susijusi medžiaga);
- b) nukentėjusių seksualinio išnaudojimo fakto ilgalaikiu išsaugojimu, kai dėl plačiai paplitusio platinimo internetu ir visuotinio prieinamumo pakartotinai peržiūrimi išnaudojimo įrašai;
- c) tiesioginiu kontaktu su nusikaltėliais, kurie su vaikais susidraugauja, kad galėtų juos seksualiai išnaudoti (vaikų viliojimas, angl. grooming);
- d) vaikai tampa priekabiavimo interneto aplinkoje (priekabiavimas elektroninėje erdvėje, angl. cyber-bullying) aukomis.

2.3 Kitos tendencijos (žr. 1 priedą) (²):

- a) Sparti ir dinamiška naujų technologijų raida, kurią vis dažniau lemia skaitmeninė konvergencija, spartesni platinimo kanalai, mobilusis internetas, Web 2.0, Wi-Fi prieiga ir kiti nauji turinio formatai bei interneto technologijų paslaugos;
- b) Pripažįstama, kad aukomis tampa labai maži vaikai ir kad jų patiriamas seksualinis išnaudojimas yra itin žiaurus;
- c) Aiškesnis problemos masto nustatymas: kiek yra viešai prieinamų svetainių, kuriose demonstruojami vaikų seksualinio išnaudojimo vaizdai. Tai — konkretus įvykdomas tikslas, nes kasmet atsiranda apie 3 000 visame pasaulyje prieinamų

svetainių, kurios suteikia galimybę pamatyti daug šimtų tūkstančių vaikų seksualinio išnaudojimo vaizdų;

- d) Naujaisi duomenys, susiję su vaikų seksualinio išnaudojimo medžiagos priegloba įvairiuose regionuose, rodo, kad daugiausia tokio turinio prieglobos atvejų yra JAV;
 - e) Naujaisi duomenys rodo, kad vaikų seksualinio išnaudojimo internetinis turinys nuolat keičia prieglobos įmonę ir prieglobos šalį, siekiant išvengti tokio turinio aptikimo ir pašalinimo, todėl teisėsaugos institucijoms sunku tyrimą vykdyti tik nacionaliniu lygmeniu;
 - f) Nepakankamos tarptautinių domenų vardų registrų pastangos išregistruoti tuos domenus, kurie propaguoja seksualinį vaikų išnaudojimą arba suteikia prieigą prie tokio turinio;
 - g) Išlieka ir gali didėti atotrūkis tarp kartų, t. y. atotrūkis tarp to, kaip interneto technologijomis naudojasi ir jų keliamą pavojų suvokia jaunimas, ir to, ką apie šį naudojimą žino ir kaip jį supranta suaugusieji;
 - h) Visuomenės galimybės susidurti su vaikų seksualinį išnaudojimą vaizduojančia medžiaga gali būti sumažintos, jeigu šiame sektoriuje vyktų savanoriškas tokios medžiagos bloka-vimas, paslaugų teikėjams užblokuojant konkrečius URL adresus;
 - i) Nacionalinių rekomendacijų, susijusių su interneto priemonėmis, pvz., produktų filtravimu, paieškos mechanizmų saugumo parinktimis ir pan., nauda.
- 2.4 Interneto vartotojų, ypač vaikų, apsauga nuo neteisėto ir žalingo turinio ir elgesio internete ir kelio neteisėto turinio platinimui užkirtimas yra klausimai, keliantys nuolatinį rūpestį politikams, įstatymų leidėjams, sektoriui ir galutiniams paslaugų gavėjams, visų pirma tėvams, globėjams ir pedagogams.
- 2.5 Teisiniu požiūriu labai svarbu iš esmės atskirti, kas yra „neteisėta“ ir kas „žalinga“, nes kovojant su šiais reiškiniais reikia taikyti skirtingus metodus, strategijas ir priemones. Tai, kas yra neteisėta, įvairiose šalyse gali skirtis, tai nustatoma atitinkamais nacionaliniais teisės aktais ir priklauso atitinkamų teisėsaugos institucijų, kitų vyriausybinių organų ir atitinkamus įgaliojimus turinčių specialiųjų telefono linijų kompetencijai.

2.6 EESRK prašo, kad valstybėse narėse būtų įgyvendintas ir nacionaliniu lygiu vykdomas teisės aktų suderinimas, kuris, kaip nustatyta Europos Tarybos konvencijoje dėl elektroninių nusikaltimų (³), bent jau apimtų šiuos dalykus:

- a) tai, kas yra laikoma su vaikų seksualiniu išnaudojimu susijusia medžiaga;
- b) kad vaiko, kuris laikomas auka, kai kalbama apie su vaikų seksualiniu išnaudojimu susijusią medžiagą, amžius yra iki 18 m.;
- c) kad internetinės su vaikų seksualiniu išnaudojimu susijusios medžiagos turėjimas, žiūrėjimas ir (arba) atsisiuntimas yra nusikaltimas, už kurį numatomos griežtos laisvės atėmimo bausmės.

(*) Kaip 1 išnašoje.

(²) Šis priedas yra išspausdintas tik anglų kalba. Su juo galima susipažinti elektroniniu būdu, atsidarius nuomonę tinklalapyje.

(³) Europos Taryba, ETS 185, Konvencija dėl elektroninių nusikaltimų, 2001 m. rugsėjo 23 d., <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/185.htm>

2.7 Nors Europos mastu nustatyti tam tikri standartai, įvairiomis rekomendacijomis ir direktyvomis išaiškinant teisinius klausimus, reikia išsiaiškinti, ar šie duomenys valstybėse narėse įgyvendinti praktiškai.

2.8 „Žalingas“ turinys yra turinys, kuris tėvų, mokytojų ir kitų suaugusiųjų manymu, gali būti žalingas vaikams. Tokio turinio apibrėžtis kiekvienoje šalyje ir kultūroje skiriasi ir gali apimti pornografiją ir smurtą, o taip pat rasizmą, ksenofobiją, neapykantos kurstymą kalba ir muzika, žalojimosi, anoreksijos ir savižudybių svetaines. Todėl EESRK supranta, kad sunku tokios medžiagos problemą spręsti tarptautinės partnerystės pagalba, tačiau valstybės galėtų pasistengti didinti informuotumą apie vaikų apsaugojimo nuo susidūrimo su tokia medžiaga priemones, metodus ir technologijas.

2.9 Europos Sąjunga buvo vaikų apsaugos interneto aplinkoje pradininkė nuo 1996 m., o vėlesnės „Saugesnio interneto“ programos (1999–2004 m. *Saugesnio interneto veiksmų planas*, 2004–2008 m. „*Safer Internet Plus*“ programa) buvo vienos svarbiausių priemonių šioje srityje. Komisija taip pat priėmė komunikatą dėl programos „Safer Internet Plus“ įgyvendinimo 2005–2006 metais⁽⁷⁾. Be to, 2007 m. balandžio–liepos mėn.⁽⁸⁾ atliktas poveikio vertinimas patvirtino, kad vykdyta veikla buvo veiksminga, kartu pabrėžiant, kad ją reikia pritaikyti prie atsirandančių interneto technologijų ir nusikalstamumo šioje srityje dinamikos.

2.10 Šios naujos programos tikslas bus skatinti saugesnį naudojimąsi internetu ir kitomis ryšių technologijomis, visų pirma vaikų atveju, ir kovoti su neteisėtu turiniu ir neteisėtu ir žalingu elgesiu internete. Programa bus siekiama sudaryti geresnes sąlygas bendradarbiauti ir keistis patirtimi bei gerąją praktika visais lygmenimis dėl klausimų, susijusių su vaikų saugumu internete, tuo užtikrinant Europos teikiamą papildomą naudą.

2.11 Programą sudarys keturios dalys, kurių kiekviena skatins tarptautinį bendradarbiavimą:

- a) neteisėto turinio mažinimas ir kova su žalingu elgesiu internete;
- b) saugesnės interneto aplinkos skatinimas;
- c) visuomenės sąmoningumo užtikrinimas;
- d) žinių bazės kūrimas.

⁽⁷⁾ COM(2006) 661. Komisijos komunikatas dėl daugiametės Bendrijos programos, skatinančios saugesnį naudojimąsi internetu ir naujomis interneto technologijomis („Safer Internet Plus“), įgyvendinimo.

⁽⁸⁾ <http://ec.europa.eu/saferinternet>.

2.12 EESRK prašo pateikti žodžių „žalingas“ ir „elgesys“ apibrėžtis ir aiškesnį teisinį apibūdinimą, visų pirma atsižvelgiant į jų perkėlimą į nacionalinę teisę. Taip pat reikia daugiau aiškumo, kuris susijęs su specialių telefono linijų vaidmeniu, nes jos netikrina įtarimą sukėlusius atvejų ir neturi būtinų įgaliojimų to daryti (žr. 2 priedą⁽⁹⁾).

3. Tarptautinis modelis

3.1 Internetas nėra didelių tarptautinių įmonių, kurios kontroliuotų turinį, nuosavybė, taip pat nėra jų valdomas. Internetą sudaro šimtai milijonų puslapių, kuriuos skelbia daugybė leidėjų, todėl tai apsunkina neteisėto turinio stebėseną arba kontrolę. Tačiau visiems suinteresuotiems subjektams dirbant kartu, įmanoma vietos, šalies ir tarptautiniu lygmeniu (įskaitant elektroninę erdvę) imtis veiksmų sumažinti neteisėto turinio prieinamumą.

3.2 2007 m. Interneto stebėjimo fondas nustatė, jog yra 2 755 tarptautiniu mastu veikiančių svetainių, kuriose pateikiamas vaikų seksualinio išnaudojimo turinys; 80 proc. šių svetainių užsiima komercine veikla ir dažnai keičia prieglobos įmonę ar regioną, kad nebūtų aptiktos⁽¹⁰⁾. Tokia taktika ir sudėtingas tarptautinis šių nusikaltimų pobūdis, reiškia, kad tik suvienijus visuotines pajėgas, įtraukiant teisėsaugos institucijas, šalių vyriausybes ir tarptautinį interneto sektorių, bus galima veiksmingai išsiaiškinti tokias svetaines, jų turinį ir už jų slypinčias organizacijas.

3.3 EESRK pripažįsta, kad siekiant užtikrinti vaikų apsaugą būtina vadovautis partnerystės principu. Socialiniai partneriai, įskaitant vyriausybes, interneto sektorių, teisėsaugos institucijas, vaikų apsaugos labdaros organizacijas, įmones, darbuotojų atstovus, nevyriausybinės organizacijas, įskaitant vartotojų organizacijas, ir visuomenė turi dirbti kartu, siekdami išsiaiškinti pavojus ir riziką, ir tuo pat metu leisti jaunimui pasinaudoti visais šios revoliucinės bendravimo, mokymosi ir inovacijų priemonės teikiamais privalumais.

3.4 Galima pripažinti, kad internetas pagerina daugelio žmonių gyvenimą, tačiau ypač jis naudingas jauniems, pagyvenusiems ir daugybei neįgalių žmonių. Tai unikali bendravimo priemonė ir vis labiau ryškėja tendencija, kad internetas virsta socialiniu tinklu. Dinamiškai besikeičiantys gyvenimo būdo, šeimos ir užimtumo modeliai lėmė tai, kad žmogaus gyvenime atsiranda vis daugiau savarankiško buvimo ar izoliuotumo laikotarpių. Todėl vartotojo, ypač lengvai pažeidžiamo (ir ypač vaikų), apsauga yra prioritetas, kuris negali būti patikėtas vien tik vaikų globėjams.

⁽⁹⁾ Šis priedas yra išspausdintas tik anglų kalba. Su juo galima susipažinti elektroniniu būdu, atsidarius nuomonę tinklalapyje.

⁽¹⁰⁾ Jungtinės Karalystės speciali telefono linija, skirta pranešti apie neteisėtą turinį, konkrečiai: vaikų seksualinio išnaudojimo turinį, kuris prieinamas visame pasaulyje ir yra nusikalstamai nepadorus, ir rasinės neapykantos kurstymo turinį Jungtinėje Karalystėje r. 1 ir 2 priedus (tik anglų kalba, su jais galima susipažinti elektroniniu būdu, atsidarius nuomonę tinklalapyje).

3.5 Naujų technologijų ir paslaugų atsiradimas yra inovacijų ir visuotinio verslo augimo pagrindas. Jauni žmonės dažniausiai pirmieji supranta galimybes ir įsisavina šias inovacijas. Tačiau vystymąsi lydi išnaudojimas, kuris kelia vis didesnę susirūpinimą. Sektoriaus ir suinteresuotų subjektų savireguliacijos tarnybos puikiai išmano šias technologijas ir gali sukurti atsakomąsias priemones, skirtas užkirsti kelią šiam išnaudojimui. Dalijimasis žiniomis, informuotumo didinimas ir gairės vartotojams, kaip pranešti apie įtartinas svetaines, o taip pat, kai įmanoma, lėšų skirstymas, siekiant panaikinti tokią išnaudojimą, o ypač vaikų išnaudojimo atveju, yra interneto sektoriaus pagrindinė pareiga ir bendros žmonių socialinės atsakomybės dalis.

3.6 Daug diskutuojama apie su vaikų seksualiniu išnaudojimu susijusio turinio platinimo internete problemos apimtį ir mastą. Tačiau, kaip pripažįstama Komisijos ataskaitoje, trūksta ES valstybių narių statistinės informacijos. Reikėtų stengtis sekti svetainių, susijusių su vaikų seksualinio išnaudojimo turinio platinimu, judėjimą ir veiklą, siekiant surinkti duomenis įgaliojantoms įstaigoms ir tarptautinėms teisėsaugos institucijoms, kad jos galėtų imtis tokio turinio pašalinimo ir jo platinimo išaiškinimo veiksmų.

3.7 Tokios organizacijos turi būti kuriamos nacionaliniu lygmeniu ir reguliariai susitikti su ES Komisija tartis dėl strategijų. ES lygmens platforma, kurią sudarytų sektoriaus, vyriausybės, bankininkystės, finansų ir kredito kortelių institucijos, nevyriausybinių organizacijų, švietimo, darbdavių ir darbuotojų atstovai, būtų naudinga priemonė, skirta sparčiai analizuoti ir veikti visoje ES, skleidžiant informaciją už ES ribų, tuo palengvinant tarptautinę teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą.

3.8 Siekiant intensyvesnio žinių perdavimo reikia skatinti rengti kasmetinį ES ekspertų susitikimą, skirtą poslinkiams technologijų, psichosocialinių veiksnių ir teisėsaugos srityse. Tokių susitikimų išvados turi būti skelbiamos visose ES valstybėse narėse ir platinamos visiems platformos dalyviams, kad jos būtų pritaikytos, integruotos ir naudojamos nacionaliniu ir vietos lygmeniu.

3.9 Europos Komisijos lygmeniu įsteigtas Tarptinklinio bendradarbiavimo biuras, kuris dirbtų ne tik su Europos, bet ir su viso pasaulio projektais, padėtų platformai užtikrinti, kad informacija, įskaitant statistinius duomenis, būtų naujausia ir aktuali, taip pat būtų platinami veiksmingi problemų sprendimo procesai, kuriuos būtų galima greitai perduoti aktyviems partneriams. Tarptinklinio bendradarbiavimo biurui taip pat tektų patikrų bei stebėsenos funkcijos. Be to, toks biuras galėtų veikti kaip nepriklausomas specialių linijų vertintojas ir tikrintų paraišką dėl naujų projektų, tuo užtikrinant, kad nesikartotų jau atliktas darbas, būtų efektyviai ir veiksmingai naudojamos lėšos. Biuras siūlytų ir partnerystės galimybes. Tarptinklinio bendradarbiavimo biuro vaidmuo būtų reaguoti į naujus iššūkius, nuo jų neatsilikant.

3.10 Jaunimo forumo įkūrimas gali būti naudingas įtraukiant jaunus žmones ir skleidžiant informaciją socialiniuose tinkluose, kuriuos naudoja labiausiai pažeidžiami asmenys. Jaunimas turi savo kalbą ir dažnai nenori klausyti autoritetų, tačiau mielai priima patarimus iš savo bendraamžių, tos pačios socialinės aplinkos atstovų. Turi būti atsižvelgta į vaiko teises, todėl reikia įtraukti jaunus žmones į šį procesą.

3.11 Reikalingas veiksmingas modelis ir suinteresuotų subjektų įsipareigojimas dalytis informacija, siekiant prisitaikyti prie naujų ir atsirandančių internetinio nusikalstamumo formų visame pasaulyje, ir keistis žiniomis.

4. Specialių telefono linijų įdiegimo gairės

4.1 Gerosios praktikos modelis specialioms telefono linijoms:

4.1.1 specialių telefono linijų analitikai, išmokyti įvertinti neteisėtą turinį internete ir pripažįstami;

4.1.2 specialių telefono linijų tarnybų analitikai, turintys praktinės galimybės neteisėto turinio internete išaiškinimo patirties;

4.1.3 santykiai su visais svarbiausiais nacionaliniais suinteresuotais subjektais, įskaitant vyriausybes, bankininkystės, finansų ir kredito kortelių institucijas, teisėsaugos institucijas, su šeimomis dirbančias organizacijas, vaikų labdaros įstaigas ir ypač interneto sektorių, palaikomi iš tiesų vadovaujantis partnerystės principu;

4.1.4 bendrai reguliuojama ir savireguliacijos pagrindu veikianti speciali telefono linija, kuri laikosi efektyvios partnerystės su nacionaliniu interneto sektoriumi principo, taikant praktikos kodeksą;

4.1.5 visuotinis neteisėto internetinio turinio, kuris laikomas bet kokioje nacionalinėje įmonėje, aptikimas ir pašalinimas;

4.1.6 dalyvavimas centralizuotame Europos duomenų bazės projekte dėl vaikų seksualinio išnaudojimo URL adresų;

4.1.7 siekiant apsaugoti vartotojus nuo atsitiktinio susidūrimo su vaikų seksualinio išnaudojimo medžiaga stengiamasi, kad nacionalinės interneto bendrovės tinklo lygiu blokuotų nuolat atnaujinamą vaikų seksualinio išnaudojimo svetainių sąrašą;

4.1.8 specialios telefono linijos savo šalies kalba turėtų turėti informatyvias svetaines, pateikiant paprastą anoniminio pranešimo mechanizmą ir aiškiai nurodant, kokias pagalbos linijas (angl. helplines) ir kitas organizacijas kreiptis dėl kompetencijon nepatenkančių klausimų, pavyzdžiui, viliojimo ir priekabiavimo elektroninėje erdvėje;

4.1.9 informuotumo apie specialių telefono linijų funkcijas ir susijusius klausimus didinimas;

4.1.10 tikras dalijimasis duomenimis, informacija ir patirtimi Europos ir tarptautiniu lygmeniu;

4.1.11 Europos ir tarptautinė partnerystė su suinteresuotais subjektais, siekiant dalytis duomenimis, informacija ir telkti idėjas, kad būtų užkirstas kelias tarptautiniam šių nusikaltimų pobūdžiui;

4.1.12 veikla Europoje ir tarptautiniu lygiu siekiant sudaryti sąlygas pašalinti vaikų seksualinio išnaudojimo turinį iš interneto ir išaiškinti tokio turinio platintojus, kad ir kur pasaulyje toks turinys būtų radęs prieglobą;

4.1.13 pagalba visoms nacionalinėms ir tarptautinėms institucijoms, įkurtoms tarptautiniu mastu kovoti su tokiomis svetainėmis ir pagalba didelių tarptautinių teisėsaugos agentūrų bendradarbiavimui;

4.1.14 gairių darbdaviams, pedagogams, organizacijoms, tėvams ir vaikams sklaida, pavyzdžiui, „ThinkuKnow“ švietėjiškai programa, kurią parengė Vaiko išnaudojimo ir internetinės apsaugos centras (CEOP) (Jungtinės Karalystės policija);

4.1.15 visuomenės informuotumą didinantis dėmesys interneto vartotojams, ypač pasitelkiant partnerystę su nacionalinėmis interneto bendrovėmis arba jų paramą;

4.1.16 organizacijos yra INHOPE (tarptautinė interneto specialių telefono linijų asociacija) narės, užtikrinant, kad specialios telefono linijos ir interneto sektorius keistųsi gerąja praktika, kurią būtų galima panaudoti šalinant turinį ⁽¹⁾;

4.1.17 pranešimo apie turinį tvarka turi būti paprasta, užtikrinanti pranešančiam anonimiškumą ir operatyvų suteiktos informacijos apdorojimą;

4.1.18 specialių telefono linijų operatoriai privalo garantuoti procedūras, užtikrinančias reikiamą analitikų, kurie peržiūri duomenis ir juos apdoroja, rėmimą ir psichologinį konsultavimą.

4.2 Be to, specialios telefono linijos turėtų:

- a) vystyti partnerystę su savo šalies domenų vardų registravimo įmonėmis, siekiant užtikrinti, kad domenai, nuolat suteikiantys prieigą prie vaikų seksualinio išnaudojimo turinio arba turintys pavadinimus, skatinančius seksualinį vaikų išnaudojimą, būtų išaiškinti ir jų registracija būtų nutraukta;
- b) siekti gauti savanorišką finansavimą savireguliacijos pagrindu iš nacionalinių interneto įmonių, kurioms naudingas specialių telefono linijų sukurtas informavimo mechanizmas, aptikimo ir pašalinimo paslauga ir nuolat atnaujinami svetainių sąrašai;
- c) skatinti arba sudaryti geresnes sąlygas konkrečios šalies interneto sektoriui blokuoti interneto svetaines, susijusių su vaikų seksualiniu išnaudojimu;

⁽¹⁾ Nuo 2004 m. rugsėjo mėn. iki 2006 m. gruodžio mėn. INHOPE apdorojo 1,9 mln. pranešimų, 900 000 – iš visuomenės, 160 000 buvo perduota teisėsaugos institucijoms tolesniems veiksams.

d) skatinti puoselėti konstruktyvius santykius tarp specialių telefono linijų ir pagalbos linijų, pasirūpinant nuorodomis su informacija apie pagalbos nukentėjusiems organizacijas, tuo skatinant papildomą informuotumo svarbiais ir aktualiais klausimais didinimą.

5. Konkrečios pastabos dėl Komisijos pasiūlymo

5.1 Komisijos pasiūlymas neatsako į keletą klausimų:

- a) Kas koordinuos siūlomas priemones ir kokie reikalavimai būtų taikomi tokiam koordinatoriui?
- b) Kaip bus formuluojami atskirų sričių kriterijai? Daugelis jau sukurtų programų atitiktų daugiau kaip vieną siūlomos informacinės duomenų bazės kriterijų ⁽¹²⁾.
- c) Kas parinks tinkamus kandidatus?
- d) Kas bus atsakingas už tęstinį tų projektų įvertinimą ir tarp-tinklinę sklaidą?

5.2 Atsakius į šiuos klausimus, nebereikėtų išradinėti dviračio, kartoti jau atliktų darbų, lėšos būtų naudojamos efektyviai ir veiksmingai. Svarbiausia, būtina užtikrinti, kad šios srities ekspertai būtų aktyviai įtraukti į iniciatyvą, jiems glaudžiai bendradarbiaujant su konsultantais ar valstybės tarnautojais. Tai taip pat galėtų ir pirmiau pateiktam pasiūlymui Komisijos lygmeniu steigti Tarptinklinio bendradarbiavimo biurą, kuriame būtų ieškoma tokių projektų, su jais susipažįstama, projektai būtų inspektuojami ir su jais palaikomas ryšys.

5.3 Komisijai reikėtų pagalvoti apie aktyvų ir bendradarbiavimu grįstą finansavimo šaltinių, tokių kaip Daphne ir Saugusnio interneto programos, naudojimą.

5.4 Galiausiai Komitetas prašo Komisijos pabrėžti šių dalykų svarbą ir įtaką:

- nuostatos, kad specialios telefono linijos ir interneto sektorius aptinka ir pašalina turinį, susijusį su vaikų seksualiniu išnaudojimu, priėmimas visose valstybėse narėse;
- platesnis iniciatyvos, kurios tikslas — apsaugoti interneto vartotojus blokuojant prieigą prie vaikų seksualinio išnaudojimo URL adresus, įgyvendinimas;
- domenų vardų registrų ir atitinkamų valdžios institucijų tarptautinės pastangos išregistruoti tuos domenus, kurie siejami su vaikų seksualiniu išnaudojimu.

⁽¹²⁾ Pvz., Innocence in Danger „Prevenčinis projektas“ atitiktų daugiau kaip vieną kriterijų. Yra daug tokių pavyzdžių.

5.5 Aukščiau išvardytos priemonės sumažintų atvejų, kai nekalti interneto vartotojai susiduria su traumuojančiais ir įstatymą pažeidžiančiais vaizdais ir pakartotinai tampa aukomis, apribojant galimybes peržiūrėti vaikų seksualinio išnaudojimo įrašus, panaikintų galimybę pasiekti tokių turinį ir jį tiekti tiems, kurie gali ieškoti panašių vaizdų, taip pat užkirtų kelią nusikaltamoms grupuotėms pasipelnymo tikslais platinti tokius įrašus interneto vartotojams.

5.6 Svarbu, kad tokie veiksmai gerokai ap sunkintų vaikų seksualinio išnaudojimo turinio platinimu užsiimančių asmenų veiklą. Nors nusikaltimai yra dinamiško pobūdžio, o technologinis nusikaltėlių išprusimas kelia sunkumų visiškai išgyvendinti

tokius nusikaltimus, kuo atitinkamos operacijos bus brangesnės, rizikingesnės ir trumpalaikės, tuo mažiau jos bus patrauklios kaip lengvas finansinės ar kitokios naudos gavimo būdas.

5.7 Naujausi duomenys apie vaikų seksualinio išnaudojimo svetainių (ne atskirų vaizdų ar URL adresų) mastą ir apimtį skatina dar labiau kovoti su visišku jų išgyvendinimu. Dabar jau galima nustatyti konkrečius uždavinius, kurie parodytų, kaip naudinga keisti duomenimis ir dalyvauti aukščiausiu tarptautiniu lygmeniu, taip pat atskleisti tvirtos ir sėkmingos vieningos tarptautinės partnerystės iš esmės mažinant vaikų seksualinio išnaudojimo svetainių skaičių poveikį.

2008 m. gegužės 29 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Dimitris DIMITRIADIS

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl motorinių transporto priemonių ir jų priekabų techninės apžiūros

COM(2008) 100 galutinis — 2008/0044 (COD)

(2008/C 224/14)

2008 m. balandžio 16 d. Taryba, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 80 straipsnio 2 dalimi, nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl motorinių transporto priemonių ir jų priekabų techninės apžiūros

Komitetas, remdamasis tuo, kad pasiūlymas yra visiškai priimtinas ir kad dėl jo Komitetas neturi pastabų, savo 445-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2008 m. gegužės 28–29 d. (2008 m. gegužės 29 d. posėdis), 85 nariams balsavus ir 2 susilaikius, nusprendė pateikti palankią nuomonę dėl siūlomo dokumento.

2008 m. gegužės 29 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Dimitris DIMITRIADIS